

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekkszámja száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1940.

XXI. évfolyam, 18. szám.

Május hó 5.

Adakozzunk árvizkárosult magyar testvéreink javára!

A legelső magyar család ünnepe

A legelső magyar embert, országgyarapító vitéz nagybányai Horthy Miklóst és fenkölt lelkű hitvesét, minden nemes jószágtól, segíteni akarástól vezérelt akció kezdeményezőjét, hálás szeretettel és boldog örömmel ünnepelte az elmúlt napokban az ország népe, mint a magyar szülők mintaképét, akik a Gondviselés kegyelméből részesei lettek minden szülő legszebb, legnagyobb örömeinek: elsőszülött fiuk esküvőjének. Amikor a magyar falvak népének őszinte szívből fakadó szerencsekívánatait fejezzük ki a boldog ifju párnak, tolmácsoljuk a föld fiainak ragaszkodó szeretetét és hálás hódolatát a Legelső Magyar Családapa és Anya iránt is az örömműnnp alkalmából, amely ünnepe határokon innen és túl élő minden magyarnak is...

A magyar ipar sikere

A nemzetgazdasági egyensulynak a mezőgazdaság mellett megnyilatkozó másik fontos tényezője és a nemzet gazdagságának a földön és annak termékein kívül másik feltett tárháza: a magyar ipar rendezte meg április utolsó és május első napjaiban évről-évre megszokott seregszemléjét, a Nemzetközi Vásárt. Ez a kiállítás, éppen úgy, mint a néhány héttel ezelőtt európai sikert és elismerést aratott tenyészállatvásár és mezőgazdasági kiállítás, vitéz nagybányai Horthy Miklós Ófóméltósága huszéves bölcs országglásának egyik fényes eredménye; mert ime, akkor, amikor harci zajtól hangos körülöttünk a világ, a magyar mezőgazdaság is, a magyar ipar is fokozódó munkateljesítményről, országot gyarapító és ennél fogva minden magyar szívet büszkeséggel eltöltő fejlődésről számol be ország-világnak. Ez a jelenleg, — ahogyan Teleki Pál gróf miniszterelnök megállapította — nemcsak büszkeséget kelthet bennünk, nemcsak megnyugtató önbizalmat nyújthat, hanem biztosíték arra is, hogy ha majd a békeidő világi piacán kell versenyre kelnünk a világ más népeivel, nem fogunk szégyent vallani. A magyar falvak népe, a barázdák szerelmesei nevében testvéri szeretettel köszöntjük a magyar mezőgazdaság édestestvérét és kiegészítőjét, a magyar ipart, lélekemelő sikere alkalmából...

Edelsheim-Gyulay Ilona és Horthy István esküvője

Vitéz nagybányai Horthy István miniszteri tanácsos, a MÁVAG vezérigazgatója, április 25-én délben tartotta polgári esküvőjét Edelsheim-Gyulay Ilona grófnővel. Az anyakönyvvezetői tisztet Szendy Károly dr. polgármester látta el.

A legnagyobb egyszerűség jegyében megtartott polgári esküvőt szombaton, április 27-én követte a nagy dísszel és káprázatos pompával, a meghívott nagyszámu katonai és polgári előkelőségek jelenlétében, a Szilágyi Dezső-téri református templomban megtartott egyházi esküvő, amelyet Ravasz László püspök végzett. Az esketési szertartás után Ravasz László püspök gyönyörű imát mondott, amelyet ezekkel a magasan szárnyaló szavakkal fejezett be:

— Könyörgünk Hozzád, minden magyar család tisztaságáért, bőségéért és boldogságáért. Könyörgünk Hozzád gyermekeinkért és unokáinkért, az eljöttékért és eljövendőkért, boldogabb, igazabb, nemesebb nemzedékért, hogy a véres földről oldódjék fel az átok és vegyen rajta növekedést a Te országod. A mi Urunk, a Jézus Krisztusért kérünk, hallgasd meg a mi imádságunkat. Amen.

Az ifju pár a kétszáz-személyes fényes esküvői ebéd után, kétszemélyes sportrepülőgépen nászutra indult, amelynek első állomása Velence volt. Az ifju pár négy hétre tervezett utazásán Rómát, Cataniát, Tuniszt, Tripoliszt, Kairót, Haifát, Ankarát és Isztambult fogja meglátogatni.

Több mint tizezer házat rongált meg az árvíz Három millió pengő felé halad a gyűjtés

Vitéz Bonczos Miklós belügyi államtitkár, az árvízvédelem országos kormánybiztosa egyik legutóbbi jelentésében köszönetet mondott a honvédségnek és különösen annak a hat-ezer honvédnek, aki az árvízvédelemben közvetlenül részt vett.

— Munkájuk, támogatásuk, segítségük, — állapítja meg az államtitkár — lehető legváltozatosabb volt, mindenütt tudtak segíteni, ahol baj volt és ahol szükség volt a segítségre.

Harmincöt helyet robbantottak, egy helyen tüzéségi tüzzel teremtettek szabad lefolyást a megállott jégtorlaszon, hat helyen repülőbombázással szakították a vizet felduzzasztó és veszedelmes áradást okozó jéget.

Résztvett a honvédség az árral birkozó falvak és községek mentési munkálataiban. Kereken százra tehető azoknak az alkalmaknak a száma, amikor a honvédség alakulatai jelentek meg és biztosították az elárasztott vidék lakosságának életét.

A honvédség kimagasló teljesítményét a Kormányzó Ur is értékelte akkor, amikor a vezérkar főnökét,

Werth Henrik gyalogsági tábornokot megbizta azzal, hogy a honvédségnek az árvízveszedelemben kifejtett kimagaslóan értékes, önfeláldozó, valóban honmentő munkájáért legfelsőbb megelégedését és elismerését tolmácsolta. A honvédvezérkar főnöke a Kormányzó Ur köszönetét parancsban adta a honvédség tudomására, kifejezésre juttatva azt a meggyőződését, hogy honvédségünk nemcsak a gátakon, hanem minden más — hasonló önfeláldozást kívánó — nehéz helyzetben is kiválóan fog helytállani.

Vitéz Bonczos Miklós államtitkár legutóbbi jelentésében utalt arra is, hogy Komárom, Zemplén és Pest vármegye kivételével az összes törvényhatóságoktól beérkeztek a kárjelentések. A jelentések szerint megrongálódott és összedőlött mindezeidig összesen 10.219 ház.

E jelentések figyelembevételével a bejelentett kárigény 5.321.000 pengőt tesz ki.

A kárigényeket mindenütt szigorúan ellenőrizteti a kormánybiztos és az elfogadott kárigényeknek megfelelő összegeket nyomban kiutaltatja, hogy a helyreállítás munkája ké-

sedelem nélkül megkezdődhessek. Az árvízvédelem rendelkezésére álló három közérdekű munkaszolgálatos zászlóalj már megkezdte a munkáját. Ezek közül egy zászlóalj Csongrád megyében, egy zászlóalj Szolnok megyében, egy zászlóalj pedig Baranya megyében veszi ki részét a romok eltakarításából és a megkezdődő újjáépítésből. A honvédelmi miniszter rendelkezésére teljes illetmény mellett a tiznapos katonai szabadságolást az árvízsujtotta vidékeken május hónapban is engedélyezik. A kiképzésre és fegyvergyakorlatra történő behívásokat az árvízsujtotta vidékeken a lehetőséghez képest május havában elhalasztják. Nagyjelentőségű segítség az, hogy

katonai lőfogatok május havában is igénybevehetők és ezeket nemcsak mezőgazdasági munkálatokra, hanem építési anyagok fuvarozására is felhasználhatják.

Ugyanilyen jelentős segítség az is, hogy nagyobb anyagszállításba a kormánybiztosság igénylésére katonai tehergépkocsik is bevonhatók.

Az árvíz és belvíz által sujtott lakosság felségélyezésére folyó gyűjtés április hó 30-ig 2.650.479 pengő 65 fillért eredményezett.

Az újjáépítés legyen céltudatos faluépítés

Abauj-Torna vármegye törvényhatóságához Acsay László dr., a falusi építkezések és a falurendezés ismert mérnök-szakértője, a megye országgyűlési pótképviselője, az árvízsujtotta vidékek újjáépítésével kapcsolatosan jelentős előterjesztést tett és egyben felajánlotta, hogy képességeit a megye szolgálatába állítja. Az előterjesztés javasolja, hogy az újjáépítésnél ne csak a kárt igyekezzünk pótolni, hanem az újjáépítés munkáját szervesen illesszük a faluépítés céltudatos elgondolásába. Alkossunk szebbet, jobbat. Ennél a munkánál a falurendezés eddigi összes eredményeit fel kell használnunk és ezáltal jobb, emberibb és magyarabb élet kereteit megadni.

Végül mint a vármegye országgyűlési pótképviselője és mint szakmai mérnök-készséggel vállalja, hogy úgy a falurendezés, mint az építés kérdésében rendelkezésére áll a megyének és az esetleges formai honorarium összegét a Kormányzó Ur gyűjtésére kéri fordítani.

Osáky István gróf a szlovákiai magyar- üldözésekről

A felsőház április 30-iki ülésén, napirend előtti felszólalás formájában, Szülli Géza felsőházi tag, a hajdani „csehszlovákiai“ magyarság volt vezetője, erélyes hangon tette szavát a szlovákiai magyarsággal szemben megnyilatkozó szinte ellenes magatartást. Rámutatott arra, hogy a német protektorátus alatt álló szlovákok a protektorátust gyakorló Németországgal ellentétes szellemben viselkednek a magyarság iránt. Hivatkozott a Nyitrai tartott Hlinka-párti gyűlésen elhangzott magyarellenes, uszító beszédekre és a pozsonyi magyarellenes tüntetésekre. Rámutatott arra, hogy a szlovákok egy része arra törekszik, hogy megrecsntsa a viszonyt Németország és Magyarország között, másik része pedig Benesék felé keres érintkezést.

Szülli Géza megdöbbentő felszólalására feszült figyelem és várakozás közben nyomban válaszolt Csáky István gróf külügyminiszter.

A külügyminiszter beszéde bevezető részében megállapította, hogy Magyarország volt az első állam, amely elismerte az új szlovák köztársaságot és ismételt kísérletet tett arra, hogy Szlovákiával helyreállítsa azt a testvéri viszonyt, amelyben a két nemzet évszázadokon át élt.

A Szlovákia felé nyújtott baráti jobbot azonban nem fogadták el; előbb gyanakvással kísérték a kísérletet, majd rosszakaratu rágalomokkal viszonzták.

Leszegezte ezután a külügyminiszter, hogy Magyarország tudatában van a mai rendkívüli időknek, amelyek óvatosságot és önuralmat irnak elő, de hangsúlyozta, hogy van egy felső határ, amelyen a pohár megtelik.

— Türelmünk határa ott ér véget, — mondotta a miniszter többek között — ha a Szlovákiában lakó magyarság jogait az emberi élethez és vagyonához, továbbá a magyar alattvalók szlovákiai vagyonát és jogait nem tartják csorbítatlanul tisztelőben.

Erélyes szavakkal utasította vissza ezután Csáky István gróf a fél- vagy egészen hivatalos szlovákiai személyeknek azt a törekvését, hogy a Németbirodalmat, Szlovákia protektorát kijátsszák Magyarország ellen, mert mi bízunk a magyar-német barátság szilárdságában. Általános helyeslést keltett a miniszternek az a határozott kijelentése is, amellyel leszegesztte, hogy

a nemzeti becsület védelmében nem fogunk habozni cselekedni sem, ha szomszédaink a józan-ság utolsó szikráját is elvesztik.

— Csak azok a népek nem támadnak fel, amelyek nem tudnak, vagy nem mernek élni. Célszerűbbnek látszanék, ha inkább az erő öntudatát látnák az érdekeltek a magyar kormányban abban az elhatározásban, hogy úgy és akkor cselekszik, amikor az neki a leghasznosabbnak látszik és nem akkor, amikor erre provokálni szeretnék.

— Még csak azt állapítom meg, — fejezte be beszédét Csáky István gróf — hogy a magyar kormány továbbra is a türelem és a béke politikáját kívánja folytatni szlovák szomszédjával szemben.

Hosszantartó éljenzés és lelkes taps követte a külügyminiszter beszédét, amelyet hihetileg megszivlelnék majd azok, akiket illet...

A világhelyzet

az európai háború 35-ik hetében

Ahogy erősödnek és szélesednek a harcok a sziklás Norvégiában, úgy élénkülnek a diplomáciai mozgolódások is világszerte. Ribbentrop német külügyminiszter beszéde, amelyben okmányokra hivatkozva bizonyította, hogy

an angolok már az aknák lerakását megelőzően kérészttek Norvégia megszállására s a háborúba való bevonására,

az angol cáfolat ellenére is nagy hatást keltett a nemzetközi közvéleményben. A legerősebb hatása az olasz sajtóban mutatkozott, amely egyöntetűen teljesen igazoltnak látja Norvégiának német megszállását. Az olasz lapok megint kiméretlenül támadják Angliát és Franciaországot és leplezetlenül hangoztatják Olaszország földközítengeri követeléseit: a földközítengeri kapuk megnyitását. Fejtegetik, hogy Gibraltárt vissza kell adni Spanyolországnak, Máltát Olaszországnak, a Szezi csatornát pedig nemzetközi ellenőrzés alá kell helyezni. A Földközi tenger nem maradhat börtön! — röppen föl az olasz felszó.

Napok óta Olaszország áll a diplomáciai érdeklődés előterében.

amely ezen a tavaszon érkezett el erejének teljességéhez, nemcsak a tengeren, ahol a Földközi tenger legelső hatalmassága lett, hanem a szárazföldön is, ahol erejét megkészszerelte és hadiparát az önellátás megszervezésével a franciákkal egyenlő rangra emelte. Érthető ezek következtében, hogy az olasz hang a norvég kérdésben is egyre élesebbé válik, különösen az angolok ellen. S hogy ez nemcsak hang már, hanem

tett is, mutatja Alfierinek, a legharciasabb németbarát fasisztának londoni olasz nagykövetté történt kinevezése.

Szinte másodrendűvé válik a nemzetközi találgatás, hogy fő- vagy mellékharctér-e Norvégia? Az északi harcok óriási jelentősége van, az kétségtelen. Különösen a tekintély és befolyás megvédése szempontjából. De nem valószínű, hogy a szembenálló felek akkora erőket vonultassanak fel egymás ellen, hogy valamelyik a végső akaratát a másikra kényszeríthesse. Sok mellékhatása lehet még ennek az óriási méretű és kiismerhetetlen fegyveres bonyodalomnak, de végső döntést csak a saját hazájában mérhet a győztes a legyőzöttre.

A világ közvéleményét erősen érdeklik az emberfölötti teljesítményeket követelő északi harcok eseményei,

de még jobban izgatja a titokzatos kérdés, hogy mik lehetnek a további fejleményei?

Hitler vezér és kancellár önérzetes hangu napiparancsot intézett a norvég hadszíntér német katonáihoz, amelyben hangsúlyozta, hogy az óriási feladatot megoldották. Az olasz lapok a félelmetes angol flotta kudarcáról és tehetetlenségéről cikkeznek s már Franciaországot is élesen vádolják, hogy minden alkalommal szembe-

helyezkedik a jogos olasz követelésekkel. Érdekesen világítja meg az északi helyzetet a békés és semleges Hollandiának egyik vezető lapja, amely szerint a német összeköttetés Trondjem és Oslo között azt jelenti, hogy a nyugati hatalmak csapatait körülzárták. Ez a lap is szóváteszi az angol hajóhad tértelenségét s azt rejtélynek mondja. Megállapítja azonban a németek erős légi fölényét.

A nagy világdrama lélegzetfojtó jelenetei egymást követik.

Az angol kormány az olasz közhangulat következtében biztonsági intézkedéseket rendelt el a Földközi tengeren.

A londoni félhivatalos pedig azt az értesülést közli, hogy az angol hajók elkerülik a Szezi csatornát és Fokváros felé közlekednek a Távol-Kelet irányába.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara visszakapta önkormányzatát

A földművelésügyi miniszter az Országos Mezőgazdasági Kamara önkormányzatának felfüggesztését megszüntette és Nuszer János dr. államtitkárt, a kamara ügyeinek intézésére kijelölt miniszteri biztost tiszteltől felmentette. Egyben az Országos Mezőgazdasági Kamara ujonnan megválasztott elnökét, Kluen-Héderváry Károly gróftól állásában megerősítette.

POLITIKA

KÉPVISELŐHÁZ

A képviselőház április 24-iki ülésén Szemere Béla Meskó-párti képviselő egy interpellációjában súlyos támadást intézett vitéz Imrédy Béla ny. miniszterelnök, Molotay István, Oláh György és Rajniss Ferenc országgyűlési képviselők ellen. Az április 25-iki ülésen Teleki Pál gróf miniszterelnök erélyes hangon tiltakozott a Szemere-féle támadáshoz hasonló tekintélyrombolás ellen és rámutatott arra, hogy a hasonló felszólalások az ország tekintélyének is súlyosan ártanak és külpolitikai érdekeiket veszélyeztetik. A miniszterelnök beszéde után vitéz Imrédy Béla, majd Molotay István utasították vissza az őket ért méltatlan támadást, majd Szemere Béla kért szót és kijelentette, hogy előző napi kijelentései nem vonatkoztak Imrédy Béla volt miniszterelnökre és felszólalásáért a Házat megkövette.

A képviselőház ezután folytatta az adójavaslat vitáját, ami az április 26-iki ülés napirendjét is igénybevette.

A képviselőház mentelmi bizottsága április 26-iki ülésén úgy határozott, hogy Szemere Bélát a Ház terhére elkövetett sértéseiért a képviselőház üléseiről husz napra kizárja és kötelezi arra, hogy sértéseit nyolc napon belül a Házon kívül olyan formában ismételje meg, hogy a sértettek el-lene rendes bírói eljárást indíthassanak, vagy pedig állításait a Ház előtt vonja vissza.

Április 30-iki ülésén a Ház elfogadta a mentelmi bizottságnak azt a javaslatát, amely szerint Szemere Bélát husz napra tiltsa ki a Ház üléseiről.

Az adójavaslat tárgyalása során Gesztelyi Nagy László a kataszteri osztályozás felülvizsgálására hiyta fel a pénzügyminiszter figyelmét, majd a többi hozzászólók is a javaslat szociális és családvédelmi szempontból való jelentőségét méltatták.

FELSŐHÁZ

A felsőház április 29-én nagy érdeklődés mellett ülést tartott. Perényi Zsigmond báró elnök a felsőház hódolatát és a nemzet örömét tolmácsolta vitéz nagybányai Horthy István esküvője alkalmából Magyarország kormányzója iránt és Isten áldását kérte a főméltóságú párra és családjára. Az elnök ezután József királyi herceg katonai szolgálatának ötvenedik évfordulójáról emlékezett meg a felsőház lelkes ünneplése közben.

Meskó Zoltán orvostábornok a felsőház helyeslése közben tette szavát ezután, hogy a képviselőház üléseit gyéren látogatják a képviselők és általános helyeslés közben fejezte ki azt a véleményét, hogy az ülésektől távolmaradó képviselők illetményeit vonják meg.

A bizottsági tagsági helyek betöltése és kisebb jelentések tudomásulvétele után az állattenyésztési alapról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Több felszólalás után Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter szólalt fel, aki megemlékezett a magyar állattenyésztés minőségi javítása érdekében tett kormányintézkedésekről; majd bejelentette a miniszter, hogy az idén mintegy 200—250.000 katasztrális holddal nagyobb területen fognak tengerit termelni, gondoskodás történik azonban a termés megfelelő értékesítésének biztosítására is.

A miniszter beszéde után a felsőház a javaslatot elfogadta.

Az április 30-iki ülésen a szlovákiai eseményeknek lapunk más helyén ismertetett, napirend előtti megvitatása után a felsőház a legkisebb gazdasági munkabérekéről szóló törvényjavaslatot tárgyalta. Téglássy András hangsúlyozta, hogy a magyar gazdák igaz szívvel segítik elő a földművelésügyi miniszternek azt a törekvését, hogy a mezőgazdasági munkások életszínvonalát megjavítsa. Több hozzászólás után Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter szólalt fel, hangsúlyozva, hogy a javaslatot a magyar fajszeretet gondolata hozta a törvényhozás elé.

A miniszter felszólalása után a felsőház elfogadta a javaslatot.

CLODIUS NÉMET KÖVET BUDAPESTEN

Clodius német követ, a magyar-német vegyes kormánybizottság német elnöke, Niels Alfréd rendkívüli követ és meghatalmazott miniszterrel együtt április 27-én kihallgatáson jelent meg Teleki Pál gróf miniszterelnöknél, aki hosszasan tanácskozott a gazdasági szakférfiakkal.

A JUGOSZLÁV KERESKEDELMISZTER LÁTOGATÁSA

Andresz Iván jugoszláv kereskedelmi miniszter a Budapesti Nemzetközi Vásár megtekintése végett Varga József kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter meghívására április 25-én Budapestre érkezett.

A minisztert a pályaudvaron ünnepélyesen fogadták, majd a délután folyamán a Kormányzó Ur Ófőméltósága és a Főméltóságú Asszony fogadták a jugoszláv államférfiut. A kihallgatás alkalmából a Kormányzó Ur személyesen nyújtotta át Andresz Ivánnak a Magyar Érdemrend nagykeresztjét.

A jugoszláv kereskedelmi miniszter április 26-án résztvett a Vásár ünnepies megnyitásán és a Magyar Jugoszláv Társaság ünnepségén; számos látogatást tett a magyar közélet és gazdasági világ előkelőségeinél, majd április 29-én visszautazott Belgrádba.

A jugoszláv miniszter látogatása és fogadtatása a világsajtóban nagy és kedvező visszhangot keltett. Különösen a jugoszláv lapok méltatják meleg hangon a szívélyes magyarországi fogadtatás jelentőségét.

GAZDAÉRDEKEKET SZOLGÁL, HA BIZTOSÍTÁSAIT A
Gazdák Biztosító Szövetkezeté-nél
adja fel. Gazdák alapították, gazdák vezetik! Kartelen kívül!
TÜZ-, JÉG-, ÁLLAT-, ÉLET, STB. BIZTOSÍTÁS.

Honori Nagj

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 7. szám.

József királyi herceg ötven esztendeje katona

Ötven esztendővel ezelőtt, 1890 április 25-én lépett katonai szolgálatba a népszerű és hódoló szeretettel tisztelt néhai József nádor unokája, József királyi herceg. Magyarország egyetlen tábornagya csodálatosan szép pályát futott meg. Mint katona, mint hadvezér a világháború alatt véres csatákat, nagy ütközeteket nyert meg, ismételtén kockára téve éppen úgy az életét, mint az alája rendelt katonáit. Ezeknek a diadalmas csatáknak eredményeit tönkresilányithatta, Trianon, a fényes győzelmeket dicső és lelkesítő emlékek tehetette a diplomácia és a tulerő, de annak a győzelemnek a sikerét, amelyet mint magyar ember ért el József királyi herceg, sem erő, sem árnyék, sem csalafinta diplomácia el nem homályosíthatja. József királyi herceg bevette ugyanis a magyarság szívét és a hadsereg mint József Apánk-at tisztelte és becézte... Az a meleg szeretet, megértés és megbecsülés, amelyet a legmagasabb katonai rangban is a legegyszerűbb közlegényekkel szemben is tanúsított, szerezte meg számára a sok fényes és magas kitüntetés mellé azt a medáliát, amelyet kitűzni nem lehet ugyan, de elveszteni, elhomályosítani sem, s ez: egy nemzet férfijának szerető nagyrabecsülése...

A jubileum napján, amikor a Kormányzó Ur megleghangu kéziratban köszöntötte az ősz hadvezért és az ország összes katonai és polgári előkelőségei eléje járultak szerencsekívánataikkal, József királyi herceg ünnepies keretek között elzarándokolt azokhoz, akik vele együtt résztvettek a nagy harcokban: koszorút helyezett el a Hősök Emlékén... Az ünnepségen egy diszszázad, egy tüzharcos diszszázad és tiszti küldöttség vett részt.

József királyi herceg Alcsuton született 1872-ben. Atyja néhai József királyi herceg, lovassági tábornok, harminchét évig volt a honvédség főparancsnoka, nagyatya pedig ötven évig Magyarország Nádora. József királyi herceg a világháborúban résztvevő a Sabác elleni, majd a lembergi és uzsoki harcokban, ott volt az isonzo-i csatában, többször meg is sebesült. Csernovitz visszafoglalásáért a Szent István-rend gyémántos, hadi-éremmel is kitüntetését kapta meg. Valamennyi fronton kivívott győzelméért a legnagyobb kitüntéseket nyerte el és 1918 októberében a király a magyar csapatok tábornagya névezte ki.

Német könyvkiállítás Budapesten. A pesti Vigadóban német könyvkiállítás nyílt meg, amely a fővárosi tavasz egyik legérdekesebb kulturális eseménye. A Vigadó első emeletén négy nagy teremben művészeti izléssel és könnyen áttekinthető keretben nyert elhelyezést a kiállítás gazdag anyaga. Az első teremben a német-magyar kulturális kapcsolatok első dokumentumai állanak a vitrinek alatt. A főteremben a német könyvkultúra bámulatos gazdagsága termékei tárulnak a látogató elé. A harmadik teremben a könyvnyomtatás ötszázévteljes múltjának történeti emlékei nyertek elhelyezést. A negyedik terem a természettudományoké. A kiállítást április 28-án, vasárnap nyitotta meg ünnepélyes körülmények között Erdmannsdorf német követ.

A külföldieknek jelentkezniük kell!

A velünk szomszédos államok az ott tartózkodó külföldiekkel szemben nemrégiben szigorú rendészeti szabályokat hoztak. Így számolni kellett azzal, hogy az onnan távozni kényesülő külföldiek tilos utakon is megkerülni azt, hogy magyar területre jussanak. Ezért a belügyminiszter engedélyt adott ki, amelynek célja, hogy

a külföldiek határátlépését megakadályozza és a már itt elrejtőzött személyeket felkutassa.

A rendelet értelmében annak közzétételelől számított huszonnégy órán belül minden külföldi, aki hatósági engedély nélkül tartózkodott az országban, azonnal jelentkezni tartozott a rendőrhatalóságnál.

Az a külföldi, aki ezután érkezik

az ország területére, huszonnégy órán belül ugyancsak személyesen tartozik jelentkezni a rendőrhatalóságnál. Ha ittartózkodásra engedélyt kap, a tartózkodásra kijelölt helyet újabb engedély nélkül el nem hagyhatja és tartózkodási jogosultsága lejártá után köteles azonnal elutazni.

Tilos szállást adni, vagy anyagi segítséget nyújtani minden engedély nélkül ittartózkodó külföldinek.

E rendelkezések megsértői, amennyiben eljárásuk súlyosabb beszámítás alá nem esik — tizenöt napig terjedő elzárással büntethetők. Ezenkívül a szabályokat megszegő külföldiek ellen a kiutasítási, esetleg internálási, bel-földiek ellen pedig az internálási eljárást nyomban megindítják.

Falusi lakásokat nyaralásra alkalmassá lehet tenni kamatmentes áruhitelből

Az Országos Magyar Vendéforgalmi Szövetség, amelynek feladata, hogy előmozdítsa a szép magyar vidékeken való nyaralást, életrevaló tervet dolgozott ki, hogy a falusi lakások felszerelésének beszerzését megkönnyítse. Segítő társat találtak Zichy Nándor gróf országgyűlési képviselőben, aki fáradságtalan buzgalommal biztosította a terv pénzügyi alapjait. Négy nagy hazai pénzintézet vállalta az akció megindításához szükséges összeget.

Kényelmesen berendezett szoba, tiszta ágyak, matracok, paplanok és nyári takarók fogadják az idén a vendégeket a szalmazsák és a dunna helyett.

Az OMVESZ vezetősége ugyanis megállapodott a Hangya Központtal, hogy áruhitel formájában teszi lehetővé a gazdáknak a szükséges berendezési tárgyak megvételét és a vételárat háromévi részletben kell megfizetni kamatmentesen.

A Hangya Központban most állították ki az összes szükséges berendezési tárgyakat, amelyeket megkönyesen olcsó árban bocsátanak a vendéget váró gazdák rendelkezésére. Van ott minden a székeltől a szekrényeken keresztül, egész a függönyig. A Hangya és az OMVESZ rövidesen képes ismertetőt küld szét és remélik, hogy az akció folyamán 100—120 községben kifogástalanul berendezett, kényelmes és nyugalmas szobákban

pihenhetnek az üdülést kívánó vendégek.

A gondoskodás azonban másra is kiterjed. Ahol a vidék megfelelő és a lakások is megütik a mértéket, de nincs megfelelő étkezdé, vagy pedig a meglévő étkezőhely rossz,

ott a Hangya az OMVESZ kijelölése alapján, étkezdéket állít fel és teljes felszerelést bocsát a vállalkozó rendelkezésére.

Az üdülés másik nagy kérdése a zöldföveléssel és a gyümölcsösökkel való ellátás. Az OMVESZ-szel való megállapodás értelmében gondoskodik a Hangya arról, hogy központi helyekről a legegyszerűbb formában történő rendelésre megküldje postán, filléres csomagokban a gyümölcsöket, esetleg a zöldfövelékeket. Az újságok, esetleg a rádió segítségével hetenként vagy háromnaponként közzé fogják tenni a gyümölcsárakat, amelyek alapján a rendelések feladhatók lesznek. Megszűnik ezáltal a falusi nyaralás ellen eddig felhozott minden panasz, mert remélhetőleg ezer és ezer gyümölcsösödés kel utra azokra a helyekre, amelyeket szép vidéke miatt szívesen keresnek fel a nyaralók, de nagyon érezték eddig is a gyümölcs hiányát.

A hatóságok és a vármegyei népművelési szervek minden biztonnal átérzik a kezdeményezés fontosságát és azt a gazdák is megértéssel fogadják.

A skandináviai harc legfőbb oka: egy 748 méter magas vashegy

Norvégia német megszállása és aken, 22 év múlva pedig megkezdette, narviki tengeri ütközetek kapcsán sok szó esett és esik a svédországi ércbányákról, amelyek a háborúnak a Skandináv-félszigetre történt kiterjesztését okozták. Érdekesnek tartjuk tehát, hogy a szóbanforgó ércbányákról röviden tájékoztassuk olvasóinkat.

A Svédország északi vidékén lakó lappok évszázadokon át titkolni iparkodtak, hogy

a mai Kiruna környékén lévő 748 méter magas hegy valószínűleg vashegy,

1736-ban azonban a svéd kormány kutatásokat végeztetett ezen a vidé-

ken, 22 év múlva pedig megkezdette, bár csak kis mértékben, az akkori műszaki lehetőségeknek megfelelően a vasérc bányászását. Tekintettel azonban arra, hogy a szállítás kizárólag rénszarvas-fogatokkal történt, ami óriási nehézségekkel járt, a bányászás hamarosan abbamaradt.

A vashegy kiaknázásának terve azonban tovább kísértett és 1875-ben újabb földtani vizsgálatot végeztettek, most már nagyobb tudományos felkészültséggel. 1898-ban a svéd kormány elhatározta, hogy a norvég határig vasutat építtet, ugyanakkor megkezdte a norvég kormány is a svéd-norvég határtól az Atlanti óceánig, a télen is jégmentes nar-

viki kikötőig vezető vasút építési munkálatait.

A kirunai vasércbányához foghatóan gazdag érclelőhely nincs még egy a világon.

A Torneo és Kalix folyók között elterülő, Stockholmtól, a svéd fővárostól 1542 km-re, Narviktól 170 kilométernyire lévő, 3,5 km hosszú hegygerinc, amelynek legmagasabb pontja 748 méternyire nyúlik a tenger színe fölé, 65—67 százalékban tartalmaz vasércet. A hegy egész tömegét érc alkotja, úgyhogy nem is kell tárnákat, vagy aknákat vájni a hegybe azért, hogy az érchez hozzáférjenek, hanem egyszerűen robbantásokkal fejtik, bontják le a hegyet. Megállapították azt is, hogy a hegy lábától lefelé háromszáz méternyire még mindig érc van a földben.

A hegység lebontásával nyerhető vasérc mennyiségét ezerektől százmillió tonnára becsülik, amiből eddig csak mintegy 30 millió tonnát termeltek ki.

A kitermelt vasércet elektromos vontatású vonatok szállítják Narvik kikötőjébe, amelynek vizét a Golf-áramlat a leghidegebb télen sem engedi befagyani. Narvik kikötőjét úgy építették meg, hogy egyszerre két, egyenkint 1200 tonnás gőzösbe rakodhatnak be; óránként 800—1200 tonnát lehet behajózni. A Narvikból elszállításra került vasérc 80 százalékát — a mostani harcok megindulásáig — Németországba szállították. Utóbb azonban, amint tudjuk, a narviki fjordban lezajlott tengeri csata során elsüllyedt hajók annyira eltorlasztották a kikötőt, hogy bizony jó idő fog beletelni abba, amíg a nagy vetélkedés alapjául szolgáló értékes vasérc szállítása ezen a vonalon újból megkezdődhet.

„Vasnapok” lesznek országszerte

Az iparügyi minisztérium felhatalmazása alapján a Fémgyűjtő most, hogy a tavaszi időjárás lehetővé teszi a vas- és fémhulladékok gyűjtését, elhatározta a vasnapok megtartását. Az egész ország területén megindul a hulladékok gyűjtése és az összegyűjtött nyersanyagot különböző vasnapokon veszi át a Fémgyűjtő helyi ki- rendeltsége.

Közismert, hogy az ipar által felhasznált nyersanyagok közül legfontosabb a vas, melyre e rendkívüli időkben minden államnak nagy szüksége van. A statisztikák szerint 26.400 iparcikk előállításához szükséges a vas, a hadiiparról nem is beszélve. Természetesen minden állam arra törekszik most, hogy minél olcsóbban elégítse ki vasszükségletét és ezért szerte a világon lázas munka folyik az ócskavas összegyűjtésére. Évről-évre nagyobb mennyiségben igénylik a gyárok az ócskavasat. Magyarországon eddig nem volt rendszeresítve az ócskavas gyűjtése, ez az első ilyen megmozdulás, mely elvégzi a régen nélkülözött és szükséges nagytakarítást.

A vasnapokon a Fémgyűjtő megbízottai napiáron fogják átvenni az összegyűjtött nyersanyagot. A vasnapok megtartására nézve rövidesen hirdetések fognak megjelenni országszerte.

Ajtók, ablakok,

száraz boroviból készen és rendelkezésre jutányosan kaphatók Kardos asztalos üzemében Budapest, VI., Váci-ut 64. sz. Telefon: 291-602.

Az **O. A. G.** üvegtartályos permetezőről és porfúvóról kérjen azonnal díjtalan ismertetőt **otrókotsi Adorján Géza**, mechanikai laboratóriumától, Bpest, Rákóczi-ut 40. Telefon: 33-86-42.

ASSZONYROVAT

Mindennapi hazafiság

Az igazi hazafiság, mint az igazi szeretet, nem beszédben, hanem tettekben nyilvánul meg. Nem elég történelmünk nagy alakjaival megismertetni a gyermekeket, nem elég őket hőstettekre buzdítani, lelkesedni megtanítani, mert igen fontos, hogy mindennapi életükben, megszokott munkájukban is jó hazafiak legyenek. S ki más taníthatná meg erre, mint az édesanya, aki kicsi korától emberré cseperedéséig állandóan a gyermek mellett áll? Neki kell beleplántálni a fogékony gyermeki szívbe, hogy aki hazáját szereti, érte tünni s áldozni is tud; nem ül fel hangzatos jelszavaknak, s nem szítja az elégedetlenséget azzal, hogy minden törvényes rendelkezést gáncsol vagy azt kijátszani igyekszik. S kitől tanulhatna a gyermek tekintélytisztelést, ha szülei mindig csak kritizálják az ország hivatott vezetőinek ténykedéseit.

A mai rendkívüli viszonyok bizonyos megszorításokat tesznek szükségessé, be kellett vezetni a cukor- és zsirjegyeket, valamint a „hustalan napokat.” Ne panaszkodjunk, zúgolódjunk miatta, hanem fogadjuk úgy, mint amelyek az egyenletes elosztás biztosításával a saját érdekünket védik meg. Mutassunk példát azzal, hogy ha tehetnénk, se játsszuk ki a rendelkezéseket. Állítsuk össze a heti étrendet, úgy, hogy az igényelhető cukor- és zsirmennyiség elegendő legyen, a „hustalan” napokon pedig fogyassunk májat, tüdőt és birkahúst, amelyet a legváltozatosabb formában el lehet készíteni. Ne legyünk restek a megszokottól eltérő étrendet összeállítani és megtanulni új elkészítési módokat. Családtagjaink hálásak lesznek érte s a nemzetnek használunk vele.

Kánya Terézia

Juhbecsénált leves. Fél kilogramm juhelejét megmosva, kockákra vágunk és forró zsirban minden oldalát pirosra sütjük. Megszórjuk finomra vágott petrezselyemzöldjével, egy darab finomra vágott hagymával és tisztított, mosott, méltétre vágott vegyes zöldséget adunk hozzá. Gyenge tűznél, fedő alatt, kevés víz hozzáadásával főzzük, míg a hús felpuha. Megszórjuk négy kávéskanál sima liszttel, majd hidegvízzel felenedve, sóval, kevés borssal ízesítve főzzük, míg a hús teljesen megpuhul. Kevés citromlevet s egy deciliter tejfölt adunk tálaláskor hozzá.

Rakott kel juhussal. Egy kilogramm leforrázott kelkáposztát a vízből kivéve, metéltre szeletelünk. Zsírral kikent, liszttel meghintett edény aljára szórunk egy sort belőle s erre helyezük az előre elkészített, beszórt, fokhagymával tűzött juhlapockadarabot (körülbelül 60 dkg-ot). Ezt fedjük felpuhára párolt rizs- vagy burissal, majd a kelkáposztavagdallékkal, megszórjuk kevés borssal és egyenletes kockákra vágott füstölt szalonnával. Felengedjük annyi vízzel, hogy ellepje és gyenge lángon, fedő alatt, időnként rázogattva, 2 óráig pároljuk. Tálaláskor megszórjuk reszelt sajttal és néhány csepp citrommal ízesítjük.

Gyorstészta. 20 dkg vaj, 20 dkg árt diót, 3 dkg cukrot, kevés sót és 20 dkg lisztet gyorsan összegyurunk. A tésztát 1/2 cm vastagra kinyújtjuk s mint a hájastésztát, háromszor hajtogatjuk. Végül is vékonyra kinyújtva, 7 cm hosszú és 4 cm széles darabokra vágjuk, mogyorónyi lekvárt téve bele, összehajtogatjuk, tojással megkenjük, cukrozott, vágott díóval megszórva, megsütjük. Sütés előtt a tésztát legalább 2 órát pihenjen. Melegben, cukrozva tálaljuk.

Németországban járt munkásteveink figyelmébe!

Osvald Györgyné, Ribarics Anna, Zsóhek Sándorné és Vati István, tornaföldi és széki lakosoknak, munkásteveinknek üzenjük, hogy az OKH Zsabek Sándor és Sándorné részére okt. 10-én 160 és 100 Rm., nov. 16-án 50 és 50 Rm., jan. 3-án 120 M., jan. 13-án 85 Rm. ellenértékét kiküldötte. Az utóbbi két összeget a m. kir. posta útján, az előző összeget a letenyézési hitelszövetkezet közvetítésével. Vati István részére okt. 10-én 100 Rm., Ribarics Anna részére 160 Rm., okt. 10-én Osvald Györgyné részére 160 Rm. ellenértékét a letenyézési hitelszövetkezet közvetítésével kiküldöttek. Amennyiben még nem kaptak volna ezen összegeket kézhez, úgy nevezett hitelszövetkezetnél reklamálják. További összegek az OKH-hoz nem érkeztek. Ha még volna kint Németországban pénzüik, amit nem kaptak meg, úgy forduljanak panaszukkal közvetlenül német munkaadójukhoz. — **Fóka Imre, Farkasfa; Kovács Károly, Szőc; Csörzs Sándor, Hejőpapi; Steigervald István, Barezi József, Mezőkövesd; Darai István, Püspökadány; Balajti István, Heréd; Földi János, Pétervására:** Nevezettek részére a mai napig nem érkezett semmi az OKH-hoz. Mi a berlini mezőgazdasági munkásvéd irodának elküldöttük a reklamációkat és megsürgöttük az átutalást. — **Tóth János, Kötégyán:** Előbbi reklamációjára már közölte az OKH, hogy pénze megjött; már ki is utaltatott. — **Szántó boci János, Pétervására:** Nem érkezett semmi. Berlinbe küldjük ki levelét elintézés végett, megsürgötte a pénz átutalását. — **Illich Mátyás és társai, Gyula:** Illich-féle reklamált 60 Rm. Tarkónak 60 Rm. Pálfinak 60 Rm. Panteanak 60 Rm. Lesánnak 60 Rm. pengellenértékét március 23-án kiküldötte az OKH. A Szilágyi-féle 60 Rm. hiányzó tétel még nem jött meg. — **Oravecz István, Heréd:** Feleségének 80 Rm. ellenértékét folyó évi január 11-én kiküldötte az OKH. Érdeklődjön a hitelszövetkezetnél. — **Szilágyi András, Gyula:** Poór György gyulai lakos címére Szilágyi András megbízásából 35 Rm., Szilágyi Andrásné megbízásából 35 Rm. ellenértékét jan. 12-én kiküldötte az OKH. Egyéb küldemény nem érkezett. Özv. Vári Józsefné gyulai lakos címére 40 Rm. ellenértékét jan. 12-én kiküldötte az OKH. — **Ifj. Kiss György, Csökmő:** 385 Rm. nem jött meg. Elküldöttük levelét Berlinbe, a mezőgazdasági munkásvéd irodához elintézés végett. — **Fekete János, Gyula:** Az OKH utolsó kiküldése Szilágyi Sándor, Gyula, Ujvári 192 címre Fekete Jánosné megbízásából január 12-én 70 Rm. pengellenértéke kiküldve. Egyéb összeg nem érkezett utjabban. — **Hrabovszki Judit, Medgyesegyháza:** Reklamált 40 Rm. még nem érkezett meg. Utolsó kiküldés folyó évi január 3-án 50 Rm. ellenértéke. — **Koszar Ilona, Ófalu:** Koszar József részére 400 RM-ért 635.70 pengőt 1940 március 29-én kelt levél értelmében a Postatakarékpénztár útján OKH kiküldötte. — **Kiss György, Csökmő; Hegedűs Teréz, Németh István, ifj. Furák József, Ujiráz:** Eddig nem érkezett semmi. Berlinbe küldjük ki, megsürgötte a pénzátutalásokat. — **Özv. Fürj Istvánné és társai, Csanádpalota.** A Csanádpalotai Hitelszövetkezet útján 1940 február 29-én kelt „Devisa” jelzésű levéllel az OKH a következő tételeket küldötte ki: Jankó Sándor és neje megbízásából Takács Istvánné részére 155 RM-ért 246.30 P-t; Makan István és neje megbízásából Makán István részére 85 RM-ért 135.10 P-t; Vizi Sándor és neje megbízásából özv. Halasi Boldizsárné részére 260 RM-ért 413.20 P-t; Elek Mihály és neje megbí-

zásából Elek Mihályné részére 110 RM-ért 174.80 P-t; Dorogi Sándor megbízásából Dorogi Sándor részére 60 RM-ért 95.40 P-t; Özv. Fürj Istvánné megbízásából Mani Józsefné részére 25 RM-ért 39.60 P-t; Raconcai Istvánné megbízásából özv. Szimán Balázs részére 45 RM-ért 71.50 P-t; Jankó Ferenc és neje megbízásából Kuzmann Mihályné részére 60 RM-ért 95.40 P-t. — **Árva János, Nagyszénás:** Az OKH február 28-án kelt levelével a Gádoroszi Földmives Hitelszövetkezethez kiküldött Árva János és neje részére 630 RM-ért 1001.30 P-t. — **Császár Mariska, Apátistvánfalva:** Császár Károlyné részére 330 RM-ért 524.50 P-t március 29-én az OKH postatakarékpénztár útján kiküldte. — **Bander Gyula, Németszárd; Strifler György, Elek; Pota Mátyás, Mezőkövesd; Dankay Albertné, Csenger-sima; Domján József, Szentgotthárd; Hack Sebestyén, Almáskamarás; Egri Lajos és társai, Békéscsaba:** Az OKH-hoz eddig nem érkezett semmiféle márkaküldeményük. Kiküldjük a berlini munkásvéd irodához elintézés végett. — **Horváth Károly, Csesztreg:** Horváth Sándorné címre az OKH október 5-én kiküldött 140 RM ellenértékét, továbbá január 3-án 200 RM ellenértékét; több átutalás Horváth Károlynétól nem érkezett. — **Méhes János, Petőmihályfa:** Megbízásából Horváth János, Petőmihályfa, up. Győrvar címre 40 RM ellenértékét múlt év november 18-án az OKH kiküldötte. — **Orvos István, Bucsatelep:** Közölte volt német munkaadója címét, hogy ennek alapján reklamációját elintézhessük.

Falu-Gazdaszövetség

Vasárnap, április 28-án, népes közgyűlésen alakult újra a **somoskőujfalusi Falu-Gazdaszövetség.** A közgyűlésen **Huszák Károly** főjegyző vezetésével a község lakosságának nagy része jelent meg.

Vitéz **Csáktornyay Béla** elnök megnyitó beszédében szólt az elmúlt tíz esztendő sulyos küzdelmeit, rámutatva arra, hogy a fiókszövetség hivatásának tartotta, hogy ápolja a magyar gondolatot és öntudatot a megcsontított ország határain, ott, ahol a kertek fele „külföld”-nek számított. Végül elismeréssel emlékezett meg **Gedeon Ödön** igazgatótanító és **Vadászi Gyula** tanító áldozatos munkájáról.

Ezután **Szekeres László dr.** igazgató tartott magas színvonalú és nagyhatású előadást a nemzeti egységről és a ma kötelességeiről.

Bozenta József háznagy, az **Országos Bérmegeállító Bizottság** tagja, tárta fel ezután a helybeli kőbányamunkások sérelmeit, rámutatva arra, hogy a tulnyomórésztben nagycsaládu, nehéz munkát végző kőbányamunkások mai órabérük mellett a létminimumot sem képesek megkeresni.

A felvetett kérdésekhez többen szoltak hozzá és arra kérték a Szövetség központját, hogy a környékbeli munkások sorsának javítása érdekében járjon el az iparügyi minisztériumban.

A somoskőujfalusi közgyűlésen a fiókszövetség tisztikara a következőképpen alakult meg: elnök: vitéz **Csáktornyay Béla**; háznagy: **Bozenta József**; pénztáros: **Hartl György**; választmányi tagok: **Czibula Elemér, Tarnóczy Bertalan, Kiss László, Kovács Géza, Angyal Pál, Angyal Kálmán, Angyal Urbán, Molnár Barna, Csengődi Ferenc** és **Czibula Sándor.**

Arany-ezüst beváltás
a legmagasabb napi áron:
Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,
Bpest, II. Olasz fasor 35. (saját ház)

GAZDAÉLET

A Kormányzó Ur a földmivelésügyi miniszter előterjesztésére **Michély Mihály** községi bíró, bátaszéki lakosnak és **Göndös József** gazdálkodó, orosházi lakosnak a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a **magyar királyi gazdasági tanácsosi** címet adományozta.

Rendkívüli holdpénzelőleg a dohánytermelőknek. A pénzügyminiszter megengedte, hogy a három kat. hold 800 négyszögölön és annál nagyobb területen termelő dohánytermelőknek az 1940. évre dohánytermelésre engedélyezett területek minden egész kat. holdja után 60 pengő **rendkívüli holdpénzelőleg folyósíttassék.** Azoknak a dohánytermelőknek, akiknek engedélyezett területe a fentemlített nagyság, illetve e nagyság és 4 kat. hold közé esik, rendkívüli előleg 3 1/2 kat. hold területre folyósítható, az előleg összege pedig a 1/2 holdra 30 pengő. Azok a dohánytermelők, akik dohánykertészekkel kötött szerződés szerint kertészeknek előlegeket nem nyújtanak, a kedvezményre igényt nem tarthatnak. A rendkívüli holdpénzelőlegért az érdekelt dohánytermelők kizárólag az illetékes m. kir. dohánybevéltő hivatalnál beszerezhető kérvényúrlapon folyamodhatnak.

Felhívás az ország kendertermelőihez! Figyelemmel egyrészt az idén tapasztalt kendervetőmag nehézségekre, másrészt arra, hogy a jövő esztendőben behozatalra ezen a téren előreláthatóan nem számíthatunk, a **Len-, Kender- és Egyéb Ipari Növénytermelő Szövetkezete** (Budapest, V., Tükör-utca 2.) azt ajánlja a kendertermelőknél, hogy a saját vetőmagbiztosításuk érdekében a jövőre elvetni szándékolt területhez szükséges vetőmagot **háztartalmi útján mindenesetre biztosítsák.** A magkender kétféleképpen lehet vetni: vagy ritkább sorokba (40 cm), amikor is a magtermés 2—4 mm, a kórótermés pedig 20—30 mm között mozog (ezért a kóróért a rostra termelt I. osztályu kenderkóró vételárának 75 százaléka fizetendő a gyárak által), vagy egészen ritkán (100 cm), amikor a magtermés 3—6 mm, de ez esetben a kóró csak tüzelésre alkalmas. Azoknak a nagyobb termelőknek pedig, akik vállalatokkal kötnek magtermelési megállapodást, azt ajánlja a szövetkezet, hogy a saját vetőmagszükségletükre vonatkozóan visszatartási jogot kössenek ki maguknak.

Napkeleti fényben Versesgyűjtemény
Összeállította: **Dávid János**

Ezt a kis versesgyűjteményt a „**Vidéki Írók Baráti Köre**” adta ki, amivel nagyon okos dolgot cselekedett. Módot kell a mai papírhiányos világban is nyújtani ahhoz, hogy a magyar vidékek költői is megszólaljanak. A tehetség előretörésének útja csak a nyilvánosság lehet, de ugyanaz jó természetesen arra is, hogy az önmérsékletet növelje, s a feltörő gondolatoknak helyes irányt szabjon. Ebben a kis két és félives füzetben 11 vidéki költő szólal meg. **Dávid János** (Csurgonagygyarmaton), **Farkas Angyalka** (Csepel), **Gerőfi** (Glovotz) **József** (Csepel), **Indi Károly** (Csepel), **Kamu Péter** (Szaporca), **Misák Ferenc** (Losonc), **Németh József** (Vése), **Sántha Jánosné** (Keremes), **Cs. Szabó László** (Csepel), **Tábor István** (Csepel), **Vékes János** (Csepel). Valamennyi színe-javát igyekszik bemutatni költészetének. A könyv ára 80 fillér. Megrendelhető **Dávid János** (Csurgonagygyarmaton), címén.

NITROGÉN NÉLKÜL NINCS NÖVÉNYI ÉLET!
Péti só 17%, Mészsalétrom 15.5%, Kénvasammoniak 20.5%, Mésznitrogén 19-21% nitrogén tartalommal!
Péti Nitrogén Műtrágyagyár RT.
Bpest, V., Nádor-u. 21. Telefon 1-285-99; 1-142-57.

Igyunk Kneipp malátakávét!

Ezt Kneipp maga adta az emberiségnek

GAZDATUDOMÁNY

A szudáni fű és termesztése

Szárazságot tűrő takarmánynövény, melyet zölden vagy szénává szárítva minden állat elfogyaszt. Ha április közepén sikerül elvetni s a tavasz esős-meleg, akkor 3 kaszálást is ad, egyébként pedig 2 kaszálást és egy jó legelőt. Kedvező időjárásban még másodterményként, azaz korán lekerülő takarmánynövények után vetve is adhat egy kaszálást és egy jó legelőt. Sovány, száraz homokot és szikes talajt kivéve, mindenütt megnő. Utána trágyázni kell a földet, mert azt erősen kiéli.

Május elején vetendő; 1 katholdra gabonaszórává 40—45 kg a vetőmagszükséglet.

Bugahányás kezdetén kaszálendő, mert így lesz legmegfelelőbb arányu a takarmány mennyisége és minősége. Ezt a fejlődést a szudáni fű 8—10 hét alatt éri el, ami után 5—6 hétre már kaszálásra megéri sarjuja is. Rendes körülmények közt a szudáni fű magassága első kaszálásig a 125 cm-t eléri, de jó talajokon legtöbbször a 1½ métert is meghaladja.

Szénatermése az első kaszálásra 30—40 mm, sarjuja pedig 10—20 mm. Zöldtermése ennek négyszerese.

Magját 3,5—4 hónap alatt érleli meg. A magtermés 1 katholdon eléri a 8 mm-t. Magnyeres céljából akkor kell aratni, mikor a bugák középső részén levő magvak is már viaszérésben vannak, a bugák színe pedig már nem zöld, hanem sárga, esetleg piros árnyalattal.

Irtuk a kukoricamolyt!

Most, mikor a kukorica értéke (forgalmi ára) a legjobb buzát is meghaladja, jusson eszünkbe, hogy termésünk nagyobb lenne, ha a kukoricamoly irtását minden magyar gazda lelkiismeretesen végrehajtaná. Ugy, mint ezt az 1926. évi 36.089 F. M. számú rendelet előírja.

Május végén kezd röpködni a 3 cm szárnyasságú, agyagsárga színű pille, mely a félméter magas, fiatal kukorica levelére letolja szennyes-fehér petéit. Egy-egy nőtény 300—1000 petét is rak le. A petékből kibújt hernyók befurakodnak a növények belsejébe, a fejlődő csövek nyelvébe,

sőt a tejes szemekbe. Az ilyen cső természetesen nem ad termést. Képzeld el, hogy csak minden ötödik, vagy csak minden tizedik töröl pusztul el a cső, ez is szegény országunknak 2—4 millió métermázsas kukorica-veszteséget, azaz a mai árak alapján 40—80 millió pengő kárt okoz!

Mit ír elő az irtási rendelet? A kukorica szárát, csuháját és csutkját (torzsáját), valamint a tuskóját fel kell használni, vagy pedig úgy elrakni, hogy a bennük levő pillék ki ne repülhessenek. Ha szükség van rá, használjuk el a szárát, csutkját, stb. tüzelőnek, mert így a pillék biztosan elpusztulnak. Az alomnak felhaznált izékben a moly nem megy tönkre, csak akkor, ha mélyen kerül a trágya alá s bőségesen átjárja a trágyaké. A takarmánnyal felhasználó szárát május 15-ig etessük fel. Ha elvermeltük s besavanyítottuk a tengeriszárát, akkor nem sürgős a feletetés, mert a veremben elpusztul a kártékony állat. Ha szárát, csuhát és csutkját a nyárra el akarjuk tenni tüzelőnek, akkor rakjuk be száraz helyen ázott verembe, takarjuk be a földből kiálló részét legalább három arasznyi vastagon szalmával, majd ezt borítsuk be vastagabb földréteggel, hogy a kikelt pillék sehol rést ne találjanak kifelé. Az így elvermelt szárat egész nyáron át használhatjuk tüzelőnek, de minden kibontás után megint gondosan le kell takarnunk, mert még augusztusban is akad benne hernyó s ez a meleg levegőn és a napfényben hamarosan pillévé fejlődne.

A bor ize és hőmérséklete

Ha bort akarunk eladni vagy vásárolni, akkor szem előtt kell tartani, hogy ize bizonyos hőfokon a legkellemebb. Fehér borok ízét, illatát, zamatát akkor lehet legjobban élvezni, ha azoknak hőfoka 10—11° C. Ha tehát ennél hidegebb a kóstolandó bor, akkor ennyire melegítsük fel, mert a hideg izelő idegvégeinket is letompítja s így nem tudjuk érzékelni az ize és illatát. Viszont akkor, ha a fehér bor melegebb, akkor a finomabb zamatanyagok háttérbe szorulnak a szesz-iz mellett. A vörös borok legkedvezőbb izelési hőfoka a szobahőmérséklettel (17—18° C) azonos; ezen túl melegíteni azonban nem szabad.

Termeljünk több selyemgubót!

Magyarország a világháború előtti időben közel 2 millió kilogram gubótermésével Európa selyemtermelő államai között a harmadik helyet foglalta el. Trianon után ugyszólván újra kellett szervezni ezt a gazdasági águnkat, mely azóta ismét sokezer munkáskéznek juttat keresetet. Mostani átlagos évi gubótermésünk 500 ezer kilogram és

1939-ben például 17.889-en foglalkoztak selyemtermeléssel.

Nálunk a közterületi eperfák használata mellett leginkább a földtulajdon nélküli kisember foglalkozik selyemtermeléssel és az ezzel szerzett keresetet éppen aratás előtt, tehát a legpénzintézősebb időben kapja. Másik része a selyemtermelés hasznának az, hogy a selyem a legmunkaigényesebb termék lévén, annak a feldolgozásánál ismét sok magyar családnak tudunk megélhetést biztosítani. Azt pedig mondani sem kell, hogy selyemtermelésünk erőteljes ki- fejlesztése a nemzetvagyon gyarapítása szempontjából is mennyire kívánatos. Még mindig sok selyemcikket

hozunk be az országból, amelyet fejlett iparunk mind itthon állíthatna elő, ha elegendő nyersanyagot tudnánk az ipar rendelkezésére bocsátani.

Mindez elég ok arra, hogy selyemtermelésünket fokozottabb mértékben állítsuk a nagy nemzeti célok szolgálatába és e téren is kivegyünk részünket az ország anyagi jólétének emelésére irányuló kötelességteljesítés munkájából. A feladat egyszerű és könnyű, mert a sikeres és a lehetőség határáig megnövelt selyemtermelés csupán bőséges eperfaállományt kíván és így magától adódik a tanács, hogy tulajdonképpen mi a teendő.

Emeljük tehát eperfakultúránkat és ültessünk minél több eperfát!

Ez a jelentékenyebb selyemtermelő vármegyékben ennek a gazdasági ágának a még szélesebb kibontakozását fogja eredményezni, a gyengébb selyemtermelő vármegyékben pedig az első lépcsőfoka lesz a fokozatos fejlődéshez vezető utnak.

HIREK

Magyar földön...

Magyar földön öserök buzognak, kristálygyöngye a hitnek, a jónak. Az ősi föld ősmagyar tanyákat úgy ölel, mint az édesanyját...

Mégis, mégis, mi az oka néki, minden vihar, hogy legtöbbet tépi? Napja mintha sugártalan volna s csillag helyett ködfátyol borongna...

Amíg küzköd, szenved a parasztja, addig mások törnek a magasba. Mert nem lehet, árva szívem vérzik, magyar földről feltörni az égig...

DÁVID JÁNOS
(Csurógónagymarton).

A Magyar Tudományos Akadémia századik közgyűlését, amelyet a kormányzó pár jelenlétében s a közéleti előkelőségek nagy részvételével tartottak meg. Mátyás király emlékének szentelte a tudós testület. József királyi herceg elnöki megnyitójában a nagy nemzeti király érdemeit méltatta. Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, történettudós tanulmányt olvasott fel Mátyás királyról, végül Szent-Györgyi Albert olvasta fel értekezését a kísérleti természettudomány történelmi felelősségéről.

„A paraszt Szovjetországban“ Eről az egész világot érdeklő kérdésszól a magyar nép olvasó könyvtárának most megjelent legújabb kötete. Belőle megismerjük, miként él a forradalom után az orosz falvaknak 150 millió számláló földműves népe és milyen formák, milyen élethetőségek között gazdálkodik ma az orosz falu. De megismerjük ebből a kötetből a kolkhozok és szovhozok, a gabonagyárak különös világát is, melyet Rézler Gyula élvezetes, könnyű stílusban mutat be az olvasónak. A Nemzeti Könyvtár „A paraszt Szovjetországban“ című legújabb kötetének ára 20 fillér. Kapható az újságárusoknál és a vasuti állomásokon.

A cserkészek Szent György-ünnepsége. A budapesti és pestkörnyéki katolikus cserkészek április 28-án ülték meg az egész világ cserkészei védőszentjének, Szent György lovagnak ünnepét. Reggel tábori misét volt a Bazilika előtt, ahol megjelent gróf Teleki Pál miniszterelnök is. Főcserkész is. Witz Béla prépost-plébános mondott tábori misét, majd szentbeszédet. Mire után a 6000 cserkész az országzászló elé vonult, ahol P. Brisits Frigyes tanügyi főtanácsos mondott ünnepi beszédet.

Repülőgépből ugrott ki egy szerelmében csalódott leány. Egy 23 éves szőke leány különös módon vetett véget életének a kaliforniai Santa Anna városában (Északamerika). Gépkocsiján kirobogott a helyi repülőtérre és jegyet váltott rövid légi-körútra. Amikor a kétüléses gép mintegy háromszáz méter magasan járt, hirtelen lekapaszkodott a derekára erősített ejtőernyőt és kitugrott a gépből. Teste a felismerhetetlenségig összezuhanzott. Gépkocsijában egy fiatalemberhez címzett bucsulevelet találtak.

Meghalt P. Bangha Béla. Sulyos gyász érte a katolikus életet: P. Bangha Béla jezsuita atya, a kiváló egyházi szónok, író, a Központi Sajtóvállalat egyik alapítója, április 29-én hajnalban, hosszú szenvedés után, 60 éves korában elhunyt. Halála előtt a pápa távirati uton küldte áldását a haldoklóknak. Május 4-én, szombaton, a Bazilikából temetik.

Pál kormányzóherceg magas magyar kitüntetések. Bakach-Bessenyei György báró belgrádi magyar követ április 28-án kihallgatáson jelent meg Pál jugoszláv régenshercegnél. A magyar követ a kihallgatáson a Kormányzó Ur szerencsekívánatait tolmácsolta a régenshercegné születésnapja alkalmából s átnyújtotta a Magyar Érdemrend Szent Koronával ékesített nagykeresztjét a láncsal.

Agyonlőtte a feleségét, aztán felakasztotta magát. Tiszacsegén Oláh Ferenc hatvanegy éves földműves a temetőben pisztollyal agyonlőtte feleségét. Ezután maga ellen fordította a fegyvert, de csak jelentéktelen sérülést szenvedett. Ekkor hazament és felakasztotta magát. A hatóságok eddig nem tudták megállapítani, mi volt az oka tettének.

Magyari Imre meghalt. Magyari Imre, a világhírű cigányprimás, április 27-én este, 46 éves korában meghalt. Magyari Imre vesebajban szenvedett s betegségének gyógykezelése végett április 12-én befeküdt a fővárosi Siesta-szanatóriumba, ahol egyidejűleg soványító kurát is akart tartani. Április 27-én este szívgyöngeség lépett fel és azzal Magyari Imre szervezete nem tudott megküzdeni. A nagy cigányprimást a főváros által adományozott díszsír helyre április 30-án temették el nagy részvét mellet. A sírnál ezer cigány hegedűjén sirtak fel a nagy cigányprimás szebbnél-szebb nótáit.

Jó hangszereken játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú igazán olcsón Reményi országos hírű hangszertelepen vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58—60. Kérjen díjmentes, 51. számú árjegyzéket.

Házassági tanácsadó és gondozó állomását vasárnap, április 28-án, nyitotta meg Szekszárdon a Magyar Családvédelmi Szövetség. Az ünnepségen Bárczay János országgyűlési képviselő az intézmény fontosságáról beszélt, Szakáts Pál országgyűlési képviselő a családvédelem adóügyi vonatkozásait ismertette, Doros Gábor ügyvezető igazgató pedig a családvédelem feladatairól tartott előadást.

Vasruddal sújtotta agyon a feleségét. Ózdon április 26-án délután Kolozsvári József 59 éves gyári munkás munkájából hazajövet összeveszett feleségével. A vita hevében felkapott egy vasrudat és azzal feleségére sújtott. Az asszony rövid idő múlva meghalt. Kolozsvári Józsefet a csendőrokk őrizetbe vették.

Száz új kórházi ágy trachomás betegeknek. A trachomás betegek elhelyezése céljából a belügyminiszter a legerősebben fertőzött vidékek közeli kórházaiban — nevezetesen a bajai, hódmezővásárhelyi, kecskeméti, zalaezerszegi városi és a miskolci vármegyei közoktatókban — a férőhelyek számát száz ágygal szaporította. Együttal a szegénysorsú trachomás betegek ápolási költségeinek fedezéséről is gondoskodott.

Meghalt Boksay János országgyűlési képviselő. Boksay János görögkatolikus tiszteletbeli kanonok, országgyűlési képviselő április 24-én 69 éves korában Huszton meghalt. Az elhunyt képviselő minden hazafias és kulturális megmozdulásban résztvett és sokat dolgozott a rutén-magyar megértés érdekében.

Kilencvenedik életévébe lépett az egri érsek. Április hó 24-én töltötte be életének 89-ik évét és lépett át a 90-ik esztendőbe Szmracsányi Lajos pápai trónálló, egri érsek, valóságos belső titkos tanácsos, a magyar püspöki kar nesztora. Az ősz egyházfejedelem ezt a ritka évfordulót jó egészségben érte meg.

Uj és használt írógépek! Régiék becserélése. UJAK 24 havi részleteire is.

Nagy Károly és Vasváry Miklósnál
Budapest, V., Nádor-u 30. sz.
Telefon: 12-62-43.

TALÁLJA KI!

SZÖREJTVÉNY

A szerelem hónapja bükk

A *Találja ki!* megjelent a 21-ik számban tesszük közzé. A levelezőlapra írt megjelöléseket a *Vasárnap* szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell beküldeni, *tíz napon belül*. Elkészve érkező megjelöléseket nem vesszük figyelembe. Jutalom: néhány értékes könyv. Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megjelölést küldenek. előfizetőtáborunk tagjai és előfizetési díjhátralékuk nincs.

A 15-ik számban — anyagtörölés miatt — nem jelent meg „*Találja ki!*”

TANÁCSADÓ

Kérdés: *Tojóstyúkaimnak egy éves korban megkövesedik a májuk. Hogyan lehet a baj ellen védekezni? (Sz. Gy., Győr.)* — **Felelet:** A tyúk májkövesedésének tulajdonképpen oka gümőkór, azaz tuberkulózis. Orvosolni nem lehet. Az egész állományt le kell vágni és az ólaknak, valamint az udvar talajának alapos tisztogatása után új, egészséges állományt kell beszerezni. Ugyanis a beteg ürüléke milliónyi baktériumot tartalmaz, melyeknek egy részét a szétszórt takarmánnyal az egészségesek felveszik. Ha tehát a beteg és betegségre gyanúsak közül egy is ott marad az udvarban, ez befertőzi a többi.

Kérdés: *Az új földhivatalpolitikai törvény végrehajtása során kedvezményes elbánságban részesülnek-e a szakiskolát végzett, vagy aranykalászos gazdák? (R. S., Kungös.)* — **Felelet:** Igen, előnyben részesülnek.

Kérdés: 1. *Hol lehet gyógynövény-kezelési engedélyt szerezni?* 2. *Hol kaphatók és mennyibe kerülnek gyógynövényeket ismertető könyvek?* 3. *Hol értékesíthetők a legelőnyösebben a gyűjtött gyógynövények, (K. S., Mezőcsokonya.)* — **Felelet:** 1. Gyógynövény-kezelési igazolványt a M. Kir. Gyógynövénykísérleti Állomás útján (Budapest, Hermann Ottó-utca 15.) lehet megszerezni. 2. Gyógynövényismereti könyveket lehet vásárolni a Pátria könyvkereskedésben (Budapest,

LÉGOLTALMI BESZERZÉSI FORRÁSOK

Köhler István tüzoltószergyára

Gyár és iroda:

Budapest, X., Korponai-utca 21-20.

Közsegek részére légtöltalmi és gázvédelmi felszerelések

Tüzoltó személyi és szakcikk, oktató eszközök. Honi légvédelmi korszerű falitábla stb. stb.

Szalay és Társa Rt.

lég- és gázvédelmi műszaki szaküzlet Bpest, V., Alkotmány-u. 12. Tel. 111-715

Mindenfajta légtöltalmi és ipari

kötszerek, orvosi műszerek, segély-felszerelések

és a M. Kir. Országos Közegészségügyi Intézet által felülvizsgált és engedélyezett

MENTŐSZEKRENYEK

gyártónál:

Schoffola Ernő

gyáros és nagykereskedő

Budapest, VI., Vilmos császár-utca 53.

FLAMEX

hatóságilag engedélyezett

fa-lángmentesítő anyagra kérjen ajánlatot.

„FLAMEX” fa-, textil-impregnáló és műszaki Kft.

Budapest, VI., Horn Ede-utca 5.

Telefon: 316-069.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés

a törvényesen védett

Rákoshelyi baktériumölő

nélkül. Kapható és megrendelhető csak

IFJ. AULITZKY OTTÓ

Budapest, VII. Dohány-utca 84. Hsz. 2/a

Árak: Demijonnal ab Budapest

4 6 8 10 15 20

4:80 7:10 9:10 10:80 16:- 21:20

Tanulságos prospektus e lap olvácsónak ingyen!

Üllői-ut 25.). Ilyenek: Augusztin Béla: „Vadontermő gyógynövények gyűjtése”. Ára 4 P. Augusztin-Darvas: „A gyógy- és vegyipari növények termesztése”. Ára 4 P. A könyveket az ár és 30 fillér portó befizetése ellenében beszerzi és megküldi a „Vasárnap” kiadóhivatala is. 3. Gyógynövényeket értékesíteni lehet a gyógynövény-nagykereskedőknél. Névsorukat választékosan ellenében megküldi a Gyógynövény Központi Iroda: V., Akadémia-utca 11.

SPORTHIREK

A labdarúgó nemzeti bajnokságban sok esemény volt. A Hungariát legyőzte a Szeged 3:2-re. A Ferencvároستól pontot vett el az Elektromos. Az élcsoporthoz csak az Ujpest győzött s övé most az első hely. Meglepetés volt Kassa fölényes győzelme a Taxi ellen 5:0-ra s a Bocskai—Törekvés 1:0 eredménye is.

A bajnokság állása: Ujpest 32, Hungaria 31, Ferencváros 29, Kispest, Szeged, Törekvés 26, Elektromos 25, Gamma 22, Bocskai 21, Szolnok 19, Haladás 18, Taxi 13, Kassa 12, Nemzeti 4 p.

A magyar mezői futóbajnokság versenyének győztesei: Tíz km-en csapatban MAC, egyénileg Csaplár (MAC). Négy km-en csapatban Testvériség, egyénileg Farkas (Testvériség). Ifjúsági bajnokságban (3 km) csapatban BLE, egyénileg Stefanovics (BLE).

A magyar birkózóbajnoki verseny eredményei: Légsúlyban Bencze UTE, nehézsúlyban Tormási B. Vasutas, könnyű súlyban Moóri Testvériség, váltósúlyban Mucsi UTE, középsúlyban Kovács B. Vasutas, félnehézsúlyban Riheczky MÁVAG, nehézsúlyban Bóbis MAC.

Vásárok jegyzéke

Rövidítések:

o. = országos vásár, h. = havivásár, oák. = országos állat- és kirakóvásár, oá. = országos állatvásár, ok. = országos kirakóvásár, hák. = havi állat- és kirakóvásár, há. = havi állatvásár, hk. = havi kirakóvásár, áll. = állatok, se. = sertés, szm. = szarvasmarha, felh. = felhajtás.

Május 5., vasárnap. Felsődabas oák. Hosszuperesztég oák. Tápiógyörgye oák. — Május 6., hétfő. Balassagyarmat oá. Bő oák. Dunavecse oá. Eger há. Egyházaskozár oák. Emőd ok. Érd oák. Győrasszonyfa oák. Háromfa oák. Karcag oák. Kecskemét oák. Kémes oák. Kőszeg oák. Lovasberény oák. Magyaróvár oák. Marcali oák. Mernye oák. Nagybajom oák. Pápac oák. Pécel oák. Pécs oák. Putnok oák. Sárkeresztúr oák. Szulok oák. Tápióbicske oák. Tarcal oák. Tarján oák. Tiszaórs oák. Tolna oák. Turkeve oák. — Május 7., kedd. Balassagyarmat ok. Dunavecse ok. Gyömöre oák. Hőgyész há. kizárólag bonyhádi tájrajta szm. felh.-sal. Karmacs oák. Kecskemét oák. Kisterenye oák. Kocs oák. Kölesd oá. Nagykanizsa oák. Nagypirit oák. Répceszemere oák. Sásd oák. Simontornya oá. Szikszó h. szm.- és lófelh.-sal. Tamási oák. Vásárosnamény ok. szm. felh.-sal. — Május 8., szerda. Kisterenye ok. Kölesd ok. Simontornya ok. Téglás oák. Zalaapáti oák. — Május 9., csütörtök. Ács oák. Balatonlelle oák. Csabrendek oák. Csaroda oák. Darány oák. Devecser há. Diósgyőr hák. (kisáll. felh.-ával). Encs oák. Etyek oák. Gyöngy oák. Jánk oák. Mezőkövesd há. Pálháza oák. Szany oák. — Május 10., péntek. Kapocs oák. Körömd oák. Öcsöd oák. Somogyvár oák. — Május 11., szombat. Csele oák. Und oák.

RÁDIÓ

Budapest I.

VASÁRNAP, V. 5.:

8: Ébresztő, hanglemek. 8.45: Hírek. 9: Üzenetek a Vásárból. 10: Református, 11: róm. kath. istentisztelet. 12.20: Időjelzés, időjárás. 12.30: Üzenetek a Vásárból. 13.30: Rádiókrónika. 13.45: Hírek. 14: Hanglemek. 15: A földművelésügyi minisztérium rádió-előadássorozata. 15.45: Üzenetek a Vásárból. 16.30: Előadás. 17: Hírek. 17.15: Nagy Izabella magyar nótákat énekel. 18.15: Versek. 18.35: Vidám félóra. 18.55: Hanglemek. 19.15: Hírek. 19.25: Hanglemek. 19.45: Hegedű. 20.10: „Emlékezés Tóth Tihamérra.” 20.40: Dalkör. 21.40: Hírek. 22.10: Kamarazene. 23.20: Csángózene.

HÉTFŐ, V. 6.:

12.10: Szalonzene. 13.30: Üzenetek a Vásárból. 14: Katonazene. 15.30: Üzenetek a Vásárból. 16.15: Előadás. 17.15: Ének. 17.45: Előadás a moldvai csángókról. 18.15: Szalonzene. 18.45: Elbeszélés. 19.25: Cigányzene. 20.10: Csángó-kovszky-émlékest. 22.10: Cigányzene. 23.25: Hanglemek.

KEDD, V. 7.:

12.10: Hegedű. 13.30: Cigányzene. 16.15: Bábjáték. 17.15: Szalonzene. 18.25: Előadás a malmok és darálóok létesítéséről. 18.45: Hanglemek. 19.25: Előadás. 19.50: Katonazene. 20.20: Gyermekheti üzenetek. 20.50: Báthy Anna énekel. 22.10: Táncczene. 23.20: Cigányzene.

SZERDA, V. 8.:

12.10: Szalonzene. 13.30: Melleszene. 16.15: Gyermekversek. 17.15: Mandolinzenekar. 17.55: Előadás. 18.25: Cigányzene. 19.25: Részletek az „Angoramacska” operettből. 20.05: Előadás. 20.40: Szegedi énekkar. 22.10: Cigányzene. 23.20: Hanglemek.

CSÜTÖRTÖK, V. 9.:

12.10: Hanglemek. 13.30: Szalonzene. 16.15: Ruzsán műsor. 17.15: Vitéz Somogyváry Gyula előadása. 17.45: Cigányzene. 18.15: Gyermekheti üzenetek. 18.45: Szőlészeti és borászati tanácsadó. 19.25: Zongora. 20: Előadás. 20.25: „Az orfeumtól a huangofilmig.” 22.10: Hangverseny. 23.25: Cigányzene.

PÉNTEK, V. 10.:

12.10: Zongora. 12.55: Ének. 13.30: Cigányzene. 16.10: Előadás. 17.15: Felolvasás. 17.45: Postászenekar. 18.45: Gyermekheti üzenetek. 18.50: Előadás. 19.05: Hanglemek. 19.30: Operaházi előadás. „Manon Lescaut.” Zenéjét szerezte Puccini. 23.20: Cigányzene.

SZOMBAT, V. 11.:

12.10: Szalonzene. 13.30: Hanglemek. 16.15: Egészségügyi előadás. 17.15: Zongora. 17.45: Rádióposta. 18.15: „Pünkösdijárás Palócországbán.” 19.25: Hanglemek. 19.40: „Nem élhetek muzsikaszó nélkül.” Vigjáték, írta Móricz Zsigmond. 22.10: Cigányzene. 23.20: Hanglemek.

Budapest II. Kedden V. 7-én 18.45 órakor és szombaton V. 11-én 18.45 órakor: Mezőgazdasági félóra.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buza: tiszavidéki, felsőtiszai, duna-tiszaközi, fejemegyei, dunántúli és kistiszai 77 kg-os 20.25, 78 kg-os 20.75, 79 kg-os 21.05, 80 kg-os 21.25. Rozs: pestvidéki 16.45—16.79, más származású 16.65—16.90. Sörárpa: kiváló 22.60—22.85, prima 21.60—21.85, sörárpa 20.60—20.85. Takarmányárpa: Ia 65—66 kg-os 18.50—18.75, középminőségű 18—18.25. Zab: középminőségű 20.80—21.05. Kukorica: tiszántúli állomásról 22.30—22.40, egyéb állomásról 22.20—22.30.

Magpiac. Lucernamag, nyers, arankás 235—260, fehérbárcás 310—311, löheremag, nyers, arankás 160—180, olomzárólt 228—235, biborheremag 80—92, szőszös-bükköny 58—64, tavaszi bükköny 40—44, köles, fehér 42—46, vörös 37—39, csillagfürt, fehér, laposmagu 22.50—23.50, borsó, Viktória 58—63, expressz 48—50, lenese, nagy, sterilizált 36—47, közepes 27—33, kicsi 23—26, dunai szokványbáb 30.50—31.25, gömbölyű fűrjáb 31—35, uradalmi kéknyak 148—153 P mm-ként.

Abraaktakarmány. Árpakorpa 18.25, borsóhéj 18.25, buzakorpa 14.50, napraforgópogácsa 19.50, lenmagpogácsa 20.50, tökmagpogácsa 20.50, kókuszpogácsa 20, repcepogácsa 16.50, szárított répaszelet 12.60, rozskorpa 14.50, melász 10, haliszt 45 P mm-ként.

Takarmány. Réti széna, elsőrendű 9.50—10.20, másodrendű 8.50—9.20, harmadrendű 7.40, lucernaszéna 12, szalmarozs 4 P mm-ként.

Sertés. Árak: Ia uradalmi, kivételesen 138, IIa uradalmi, kivételesen 133½, Ia szedett 127—131, IIa szedett 114, Ia öregsértés, kivételesen 129, angol főkésértés 129, Ia angol sonkasüldő 120—124, IIa angol sonkasüldő 106—114 fillér kilónkénti elősúlyban.

Vágómarha. Bika, tarka, elsőrendű 76—80, másodrendű 64—74, harmadrendű 53—60, ökör, magyar, másodrendű 67—80, harmadrendű 40—56, tarka kivételesen 100, másodrendű 64—88, harmadrendű 40—62, tehén, tarka, elsőrendű 77—86, kivételesen 90, másodrendű 56—76, harmadrendű 40—55, bivaly, magyar 26, növendék 40—78, kicsontozni való 16—39 fillér kg-ként elősúlyban.

Ló. Könnyűbb kocsi (hintós és jukker stb.) 630—715, igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 550—800, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 350—570, számar 90, öszvér 60, alárendelt minőségű ló 70—330, vágó ló 40—170 P darabonként.

Juh. Exportra páronként 80 kg fölötti elsőrangú minőségű őrű gyapjával 70, exportra 80 kg fölötti anyabirka 50, bárány (teljes fogas) 65, tenyész anyajuh, fésűs 60—70 fillér kg-ként. Ürűkelt és anyabirkánál 3 kg, a bárányoknál 2 kg súlylevonással. Belföldi őrű I. osztályu 48—56 fillér kg-ként.

Juhgomolya. Az OMTK a kellően érett és szikkadt teljes juhtejből készült juhgomolya kg-jáért helyt, Budapest-Kelepföld pályaudvar, vagy helyt, Budapest-Józsefváros pályaudvar 1.60 pengőt fizet a termelőnek.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 190, hárj 204, sertészsír, helybeli 198 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: Tyúk 300—500, csirke 190—260. Leölt baromfi: Tyúk 200—250, csirke 200—440, ruca hizott 220—250, lud, hizott 200—250 fillér kg-ként. Teatojás 10 darabig 8.5—10, főztojás 6.5—8, apró 6.5—8 fillér darabonként.

Halpiac. Ponty 180—260 fillér kg-ként. Tej és tejtermékek. Teljes tej 32, tejfel 130 fillér literenként. Centrífugált vaj 370—410, tehénturó, sovány 70—80 fillér kg-ként.

Zöldség. Kevert zöldség 80—100, kálarábé 25—40, vöröshagyma, makói 15—22, fokhagyma 22—28, fejeskáposzta 30—40, fejesaláta 6—30 (darabja), burgonya, Güllbaba 12, ösziróza 12, nyári rózsza 12, kifli 22, tömör csiperkegomba 200—300, uborka 280—360, spárga 40—160, sóska 50—75, paraj, tisztított 46—76 fillér kg-ként. Hónapos retek csomónként 1250 fillér.

Gyümölcs. Alma 88—180, aszalt szilva 80—140, dió, keményhéjú 120—144, dióbél 340—440 fillér kg-ként.

Idegen pénzek vételi és eladási ára. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Száz P-nél többet kerül 100 darab: Angol font 12.05—12.25, dollár 344.10—350.10, kanadai dollár 301—306, holland forint 182.55—184.35 pengő. Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab: Csehszlovákia 11.55—11.90, szerb dinár 7.60—7.90, francia frank 6.80—6.95, román lei 3.20—3.40, bolgár leva 3.30—3.60, olasz lira 17.40—17.90, svájci frank 76.90—77.90 pengő. Ezekhez az árakhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Borpiac. A borpiac továbbra is élénk. Az Alföldön a kistermelőknél az alacsonyfokú borok ára 2.7—2.9 fillér, a magasabb fokú boroké 3—3.5 fillér Maligand-fokonként. Uradalmi tételekért seprő nélkül ab állomás 3—3.8 fillért fizetnek.

Gyümölcspalinka. A törkölypalinka 3.80 3.90, a seprőpalinka 3.80—3.90, a szivórium 4.20—4.30, a barackpalinka, minőség szerint 6—6.20, az eperpalinka 4.20—4.40, a borpárlat, magasfokú 5.80—6, alacsonyfokú 5.50—5.60, avinálásra 3.60 pengőig terjedő áron kelt el, 10.000 liter-fokonként. III. táblázat szerint +3% forgalmi adó.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.